

Erfgoedles 1 – Sonnehoeck: Sonnewatte??

Thema:	Lokaal erfgoed, streekproducten, monument, voeding en natuur, innovatie en techniek.
Groep:	6, 7 en 8.
Lesdoel:	Leerlingen kunnen bedenken waarom de Historische Druivenkwekerij Sonnehoeck belangrijk erfgoed wordt gevonden. Leerlingen kennen de naam Sonnehoeck en de Westlandse Druif. Leerlingen maken kennis met en geven zelf waarde aan lokaal erfgoed.
Benodigde materialen:	• Digibord + internet • A4tje • Afbeeldingen in bijlage 1 (geprint of digitaal)
Duur van de les:	20 minuten (les 1 van 3).
Extra info voor leerkracht:	Druivenkwekerij Sonnehoeck is een bijzonder complex dat vermoedelijk als één van de eerste tuindercomplexen in het Westland in gebruik is genomen. De woning op dit terrein werd al in 1729 gebouwd. Naast het huis zijn er acht kassen, twee ketelhuizen met schoorstenen, een watertoren en een fruitmuur uit 1815 die gezamenlijk een bijzonder beeld geven van de geschiedenis van de druiventeelt in het Westland. Je ervaart er nog de sfeer van 100 jaar geleden. Meer info: Impressie van Sonnehoeck – Sonnehoeck of Monumentaal Westland .

Lesfase 1: oriëntatie

5 minuten

Leg uit dat de klas een bezoek brengt aan de Historische Druivenkwekerij Sonnehoeck. Wie kan dat op het bord schrijven. Bekijk afbeelding 1 om te zien of het goed is geschreven. Ontleed de woorden *historisch* en *druivenkwekerij*. Wat zou dat zeggen over de plek waar we heen gaan? En *Sonnehoeck*?

Lesfase 2: onderzoek

10 minuten

Maak een woordweb. Wat denken de leerlingen allemaal aan te treffen op de Historische Druivenkwekerij Sonnehoeck. Bekijk eventueel foto's door op internet Historische Druivenkwekerij Sonnehoeck in te tikken.

Lesfase 3: uitvoering

10 minuten

Veel mensen vinden Sonnehoeck een hele bijzondere en belangrijke plek. Vraag de leerlingen om zich in te leven en te beschrijven waarom er zoveel waarde aan deze plek wordt gegeven?

Tip: Sonnehoeck is zelfs een Rijksmonument! We vinden het dus niet alleen in het Westland een belangrijke en bijzondere plek maar zelfs in heel Nederland.

Lesfase 4: evaluatie

5 minuten

Denken de leerlingen zelf ook dat ze naar een bijzondere en belangrijke plek gaan? Wat hopen ze te ontdekken tijdens het bezoek? Schrijf de indrukken en verwachtingen van de leerlingen op een A4 en neem deze mee naar het bezoek. Deel de groep nu alvast in tweeën.

Erfgoedles 2 – Sonnehoeck: Van kasje naar de muur

Thema:	Lokaal erfgoed, streekproducten, monument, voeding en natuur, innovatie en techniek.
Groep:	6, 7 en 8.
Lesdoel:	Leerlingen ervaren waarom de Historische Druivenkwekerij Sonnehoeck belangrijk erfgoed wordt gevonden. Leerlingen kennen de Westlandse Druif en kunnen benoemen waarom deze anders zijn dan de druiven uit de supermarkt. Leerlingen geven zelf waarde aan lokaal erfgoed. Leerlingen maken kennis met de innovaties van de fruitmuur en de druivenkas. Leerlingen leven zich in in een tuinder door zelf ook aan de slag te gaan en maken kennis met het keurmerk streekproduct.
Vorbereidingen:	• A4tje uit les 1. • Minimaal 2 begeleiders. • Een indeling van de klas in twee groepen.
Duur van de les:	60 minuten (les 2 van 3).
Extra info voor leerkracht:	Het adres is Hollewatering 26, 2295 LW Kwintsheul.

Lesfase 1: oriëntatie

5 minuten

Zet de fietsen tegen de bomen voor de boogbrug. Ga met de klas over de boogbrug. Daar wachten de gidsen de klas op.

Lesfase 2: onderzoek

10 minuten

Intro bij de Bel en de watertoren. Gids vraagt aan de leerlingen waarom ze denken dat mensen Sonnehoeck zo'n belangrijke en bijzondere plek vinden. Wat hebben de leerlingen zelf opgeschreven in de klas? Leerlingen kijken om zich heen en omschrijven wat ze zien. Deze plek is historisch. Waar zien de leerlingen eigenlijk aan dat de dingen oud zijn? Deel de klas nu op in de twee groepen die op school al zijn gemaakt.

Lesfase 3: uitvoering

45 minuten

Leerlingen maken kennis met de fruitmuur en de druivenkas, komen oog in oog met die bijzondere Westlandse Druif en gaan zelf ook aan de slag. Leerlingen ontdekken waarom het Westland zo nauw is verbonden met de druiventeelt en hoe dat er vroeger uitzag.

Lesfase 4: evaluatie

5 minuten

Gidsen laten het kistje met het keurmerk van de Westlandse Druif als officieel streekproduct zien. Hier gaan de leerlingen op school zelf mee verder. Gids vraagt aan leerlingen of ze deze plek, nu ze het met eigen ogen hebben gezien, zelf ook belangrijk en/of bijzonder vinden? Zijn er ook leerlingen waarvan het niet bewaard hoeft te blijven?

Erfgoedles 3 – Sonnehoeck: Wat een streek

Thema:	Lokaal erfgoed, streekproducten, monument, voeding en natuur, innovatie en techniek.
Groep:	6, 7 en 8.
Lesdoel:	Leerlingen kunnen beschrijven wat er voor teelt groeit op Sonnehoeck. Leerlingen kunnen uitleggen wat er bijzonder is aan de Westlandse Druif. Leerlingen geven zelf waarde aan een lokaal erfgoedproduct. Leerlingen maken kennis met het keurmerk streekproduct en kunnen uitleggen waarom de Westlandse Druif specifiek is voor deze streek.
Vorbereidingen:	• Papier en tekenmateriaal. • Bijlage 2 (geprint of digitaal).
Duur van de les:	50 minuten (les 3 van 3).
Extra info voor leerkracht:	Voedingscentrum – Beschermde Geografische Aanduiding .

Lesfase 1: oriëntatie

5 minuten

Leerlingen kijken terug op het bezoek aan Sonnehoeck. Bespreek (nogmaals) met de klas waarom de Westlandse Druif anders is dan een willekeurige druif uit de supermarkt. Bespreek of de leerlingen nog weten waarom de Druif specifiek bij het Westland hoort. Leg uit dat de Westlandse Druif een streekproduct is. Welke streekproducten kennen de leerlingen nog meer? Uit Nederland of uit de wereld?

Nederland: *Goudse Kaas en Edammer Kaas, Opperdoezer aardappelen.*

Wereld: *Parmaham uit Parma, Champagne uit Champagne, Fetakaas uit Griekenland.*

Lesfase 2: onderzoek

5 minuten

Een streekproduct wordt gekeurd en krijgt daarom een keurmerk. Laat het keurmerk van de Westlandse Druif uit bijlage twee zien. Wat is er op het blauw/gele zegel te lezen? *Beschermde Geografische Aanduiding*. Wat zou dat zeggen over de Westlandse Druif?

Bekijk ook de foto van het druivenkistje. Wat is er nog meer op het keurmerk te zien naast de blauw/gele zegel? Leerlingen ontleden het keurmerk: Westlandse kleuren, druiven, Westlandse vlag, kassendaken en het is een soort vaantje/vlaggetje.

Lesfase 3: uitvoering

35 minuten

Leerlingen mogen nu zelf een nieuw keurmerk voor de Westlandse Druif ontwikkelen. Schrijf klassikaal nog eens op het bord wat de leerlingen allemaal gezien hebben tijdens hun bezoek. Welke kleuren kun je gebruiken die bij de Sonnehoeck en de Druif horen? Wat was er allemaal te zien aan oude spullen op de kwekerij. Leerlingen maken individueel een schets. Bekijk kort de schetsen. Leerlingen kiezen een partner uit (het liefst iemand met min of meer hetzelfde idee) en werken twee aan twee een nieuw keurmerk uit.

Tip: naast tekenen en kleuren mag er natuurlijk ook geknutseld worden met karton en papier!

Lesfase 4: evaluatie

5 minuten

Bekijk en bespreek de resultaten. Maak foto's van de keurmerken en mail ze naar: info@sonnehoeck.nl.

Bijlage 1

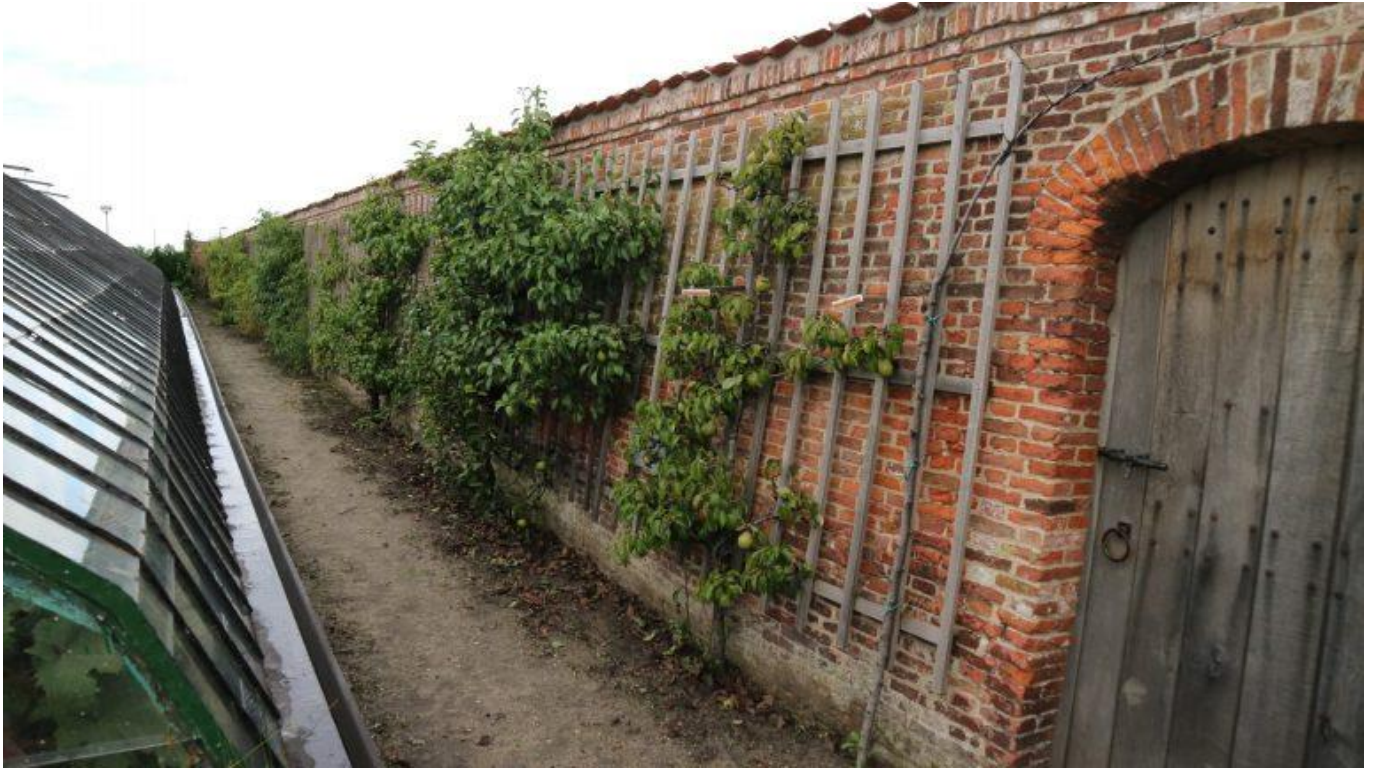
"Sonnehoeck"
Historische
Druivenkwekerij

Woonhuis

Watertoren

Fruitmuur

Bijlage 2

